



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

708. Quam potestatem habeat capitulum sede vacante in collatione beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

40. annorum. Garc. n. 84. citans Socin. *conf.* 260. n. 19. l. 2. *Caſ. de Graſſi. deſiſio. n. 6. Put. deſiſ. 15. l. 3. &c.* Quòd ſi tamen jus ita eſt obſcurum, & dubium, ut non conſtet de jure alterius; cum tunc non agatur de auferendo jure uni, & dando alteri, non requiritur præſcriptio; ſed ſola conſuetudo & obſervantia abſq; præſcriptione temporis ſufficit. Garc. n. 85. De cætero quòd dicebatur paulò ante in illa parentheſi, quòd conſuetudinis interpretatio abſque præſcriptione temporis eſt neceſſaria, etiamſi de jure non ſubſiſtat, procedit in conſuetudine propria, quæ non inducit jus privatum, ſed publicum & promiſſum quòd omnes in communi, in qua, cum non agatur de auferendo jure, & dando alteri in particulari, non requiritur aliqua præſcriptio temporis. Garc. n. 86.

3. Reſpondeo tertio: cum in præſenti caſu non ſit materia conſuetudinis, ſed præſcriptionis, ſi Capitulum prætendens providere Dignitates & Præbendas allegaret conſuetudinem, ea deberet eſſe immemorialis, aut 40. annorum cum titulo. Garc. n. 99. juxta *c. cum Eccleſ. Vultur. & Abb. ibi. n. 6. & juxta c. 1. de præſcriptione, in 6.* ſicut etiam ad hoc, ut inferior acquirat jus conferendi contra Ordinarium habentem fundatam intentionem de jure communi, requiritur præſcriptio immemorialis, aut 40. annorum cum titulo & bona fide. Garc. num. 91. citans Prob. *ad Monach. in c. cum in illis, de præb. in 6. n. 11. Roſiniac. & Rotam.*

4. Reſpondeo quarto: pari modo, dum Capitulum prætenderet in collatione Præbendarum, & Dignitatum non habere niſi unam vocem, ut habent ſinguli Canonici, & non tantam, quantum totum Capitulum, non obſtante ſtatuto talis Eccleſiæ de voto Epifcopi, & Capituli, & ad id allegaret conſuetudinem 40. annorum, Rota in *Placentin. Voti. Maji 1586.* reſpondit, quòd conſuetudo contraria 40. annorum ſine titulo non ſufficiat, eo quo ſtatutum, loquens de voto Epifcopi & Capituli, recipit à jure certam interpretationem, quòd votum Epifcopi ſit pro dimidia parte; ſed requiritur immemorialis. Garc. n. 96. citans plures in ſuper decif. Rotæ; quæ tamen deciſiones patiuntur difficultatem, ſi ſolum ſtatutum attendatur, etſi illud expreſſè diceret, quòd votum Epifcopi eſſet pro dimidia parte; cum in præſcriptione contra ſtatuta non videtur requiri titulus, ſeu tempus immemoriale, quòd ſolum requiritur, ubi jus commune, ſeu juris communis præſumptio eſt in contrarium. Garc. n. 101. juxta *c. 1. de præſcript. in 6.* Proinde dicendum, quòd ſicut eſt contra jus, excludere Epifcopum à proviſione præbendarum, ita etiam ſit contra jus commune, non habere illum æquale ſuffragium cum toto Capitulo, & ideo non ſufficere conſuetudinem 40. annorum ſine titulo. Garc. n. 105.

Quæſtio 708. Quam poteſtatem habeat Capitulum, Sede vacante, in collatione beneficiorum?

1. Reſpondeo primò: quoad conferenda beneficia, quæ ſunt de collatione Epifcopi, Capitulum, Sede vacante, nullam habet poteſtatem, ſive non ſuccedit Epifcopo in collatione horum beneficiorum. Garc. p. 5. c. 7. n. 51. Caſtrop. *tr. 13. de benef. d. 2. p. 29. n. 8.* Fermofin. *tr. de Capit. Sede vac. q. 23. à n. 2.* Barboſ. *juris Eccl. l. 1. c. 32. à n. 109.* citans quamplur. cum communi, juxta *c. 2. ne Sede vac. c. cum olim, de major. & obed. & cap. 1. de inſtit.*

in 6. &c. Licet enim Capitulum ſuccedat in iis quæ Epifcopo jure ordinario competunt, juxta *c. cum olim, de maj. & obed. & cap. unic. tit. eod. in 6.* attamen collatio beneficiorum caſus unus eſt, iſque præcipuus, ab iſta regula exceptus per *c. 2. ne Sede vacant. & c. unic. tit. eod. in 6.* Caſtrop. Garc. *ll. cit. Abbas in cit. c. 2. & in c. cum olim.* cum communi DD. *ibid.* Ratio verò hujus exceptionis, ſeu prohibitionis eſt, tum, quòd collatio ſit fructus Dignitatis Epifcopalis. Lott. *l. 2. q. 2. num. 16.* Caſtrop. Barboſ. *Abb. ll. cit. juxta Gl. in c. cum olim;* fructus autem reſerventur ſucceſſori. AA. iidem, juxta *cap. quia ſepe, de Elect. in 6. cap. cum vos, de off. Ordinari. c. ſin. eod. tit. in 6.* quos textus citat Barb. Quin & non ſit fructus tantum ſimplex, ſed fructus cum honorificentia, qui propterea avelli non poteſt à perſona. Lott. *loc. cit. num. 17.* Fermof. *loc. cit. n. 4.* ex *Abb. loc. cit. & Felin. in cit. c. cum olim. n. 3.* Tum quia in ſuper collatio beneficiorum continet meram gratiam, in quo tranſcendit jus inſtituendi & confirmandi, quæ potius ſunt de mera juſtitia. Lott. *cit. nu. 16.* citans Bellamer. *conf. 20. n. 13.* & *Abb. in c. 2. ne Sede vacante, in 6.* ſeu quia eſt libera donatio juxta *c. ſin. de off. Vicar. in 6. c. ſi tibi abſenti, de præb. in 6.* Barb. *loc. cit. Caſtrop. cit. num. 8.* Donare autem prohibetur iſ, cui libera honorum adminiſtratio non conceditur, juxta *l. contra. ff. de pactis. & l. filius. ff. de donat.* Adeoque, cum Capitulum Sede vacante alienare aut donare nequeat, conferre non poterit illa beneficia. Barb. *loc. cit. Fermof. loc. cit. n. 18.* Atque ita, quemadmodum ratio neceſſitatis (inſtitutio namque & confirmatio non eſt tam donatio beneficiorum, quam donationis factæ confirmatio, & approbatio neceſſaria & obligatoria, etiam dum, quia plures præſentati æque idonei, locus eſt gratificationi; tametiſi tunc libera ſit quòd ad perſonam electam. Caſtrop. *loc. cit. citans Pavin. p. 2. q. 4. in fine. & q. 5. n. 2.* Garc. *p. 5. c. 7. num. 75.*) juncta cum ceſſatione præjudicii Epifcopi, ſuadet, ut confirmatio & inſtitutio Sede vacante tranſeat in Capitulum, Cardin. *in c. cum olim. Abb. l. ult. cit. Pavin. de pot. Capit. Sede vac. p. 2. q. 5. n. 2. & 3.* apud Lott. *n. 21.* ita è contrario ratio liberæ donationis, & meræ gratiæ, quam continet collatio, & in qua gratia exercenda lex plus confidit Epifcopo, quam Capitulo, ſuadet illam non tranſire in Capitulum. Lott. *l. c. n. 22.* citans Butrio *in c. 2. ne Sede vac.* Unde jam etiam Lott. *n. 13. & 17.* quem ſequi videtur Fermof. *loc. cit. n. 4.* ſuis in hærens principiis, & juxta dicta à nobis ſupra hanc ultimam conficit rationem, quare hæc poteſtas conferendi impediatur tranſire in Capitulum Sede vac. quòd nimirum, etſi ea obveniat Epifcopo eodem tempore cum jurisdictionibus, non tamen ei competat jure Magiſtratus, ita ut ad jurisdictionem ſpectet, aut ſit illius fructus: Quemadmodum quia jus confirmandi & inſtituendi, ſeu facultates alix inferiores à poteſtate conferendi ei competunt jure Magiſtratus, & inter jurisdictionalia, ſeu fructus jurisdictionis reputantur, Bellam. *loc. cit. Gamb. de off. Leg. l. 3. n. 222.* non impediuntur tranſire in Capitulum.

2. Hoc tamen non placet, quòd addit Lott. *n. 14. & 15.* nimirum jus eligendi & præſentandi competens Epifcopo pari modo ſpectare ad jurisdictionalia, ac proinde pari modo ſicut confirmatio & inſtitutio non impediunt tranſire ad Capitulum. Contrarium namque tutius tenent Caſtrop. *cit. n. 8.* & quos citat, Pavin. *loc. cit. q. 5. n. 3. & 4.* Lamb. *de jurep.*

jure p. 1. 2. q. 2. d. 4. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 10. Garc. p. 5. c. 7. n. 52. idemque tenere videtur Fermos. loc. cit. n. 16. & expresse tenet, q. 24. n. 9. citans Dian. p. 8. n. 4. resol. 29. Meroll. tom. 2. d. 7. c. 7. d. 11. n. 135. Barb. cit. n. 109. nimirum ea, quæ de collatione constituuntur quoad hoc punctum, intelligenda quoque esse de præsentatione & electione competentibus Episcopo; eò quòd prohibitio generalis sit, & hæc non minus quàm collatio sint solum fructus Dignitatis episcopalis, etsi longè quid minus quàm collatio. Adde, quòd præsentare & eligere non tam jure communi sicut collatio, quàm frequentius jure speciali, & per accidens competant Episcopo.

3. Porro procedit responsio, esto beneficium, vivente Episcopo, in ipsius mense vacarit, neque ab illo fuerit provisum. Castrop. loc. cit. citans Molin. de just. tr. 5. d. 11. n. 11. Fermos. loc. cit. num. 18. citans Dian. p. 8. num. 4. resol. 25. &c. Item etiam si collatio spectaret ad Episcopum cum consensu vel consilio Capituli; cum enim ille consensus, & consilium non efficiant provisionem beneficii communem Capitulo cum Episcopo, provisio adhuc non poterit pertinere ad Capitulum Sede vacante. Barb. l. cit. n. 110. citans Pavin. p. 2. q. 1. Navar. conf. 20. n. ult. de præb. Molin. tr. 5. d. 11. num. 9. & 13. Argumento c. unic. ne Sede vac. in 6.

4. Quemadmodum alias, dum beneficia sunt simultaneæ collationis Episcopi cum Capitulo, eorum collatio, mortuo Episcopo, aut etiam omnino impedito, ratione hujus communionis tota transit ad Capitulum, & illud tunc utitur jure suo. Castrop. loc. cit. citans c. unic. ne Sede vac. in 6. Abb. in c. illa. rit. eod. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 13. Molin. cit. d. 11. n. 13. Corrad. l. 3. c. 6. num. 71. Fermos. loc. cit. q. 24. n. 5. citans Dian. p. 8. tr. 4. resol. 25. &c. Barbos. n. 110. Atque ita, dum in aliquibus Ecclesiis Canonici Magistrales & Doctorales per concursum providentur suffragiis Episcopi & Capituli, Capitulum Sede vacante confert illos, & similia beneficia. Barb. ibid. citans Navar. conf. 20. de præb. Molin. ubi ante. &c. Neque enim beneficia simultaneæ collationis, dum vacant, Sede Episcopali vacante, in mense ordinario, reservantur Papæ per reg. 2. cancell. loquitur enim illa de collatione libera, quæ à solo Episcopo ad illius præsentationem & totalem voluntatem fieri potest, satisque ostendit Papa per ea verba regulæ: *Non tamen ad collationem cum alio, vel aliis spectantia*: se nolle Capitulo præjudicare in sua collatione Sede Episcopali vacante. Corrad. loc. cit. n. 71. & 74.

Quæstio 709. An ergo beneficiorum, Sede Episcopali vacante, vacantium, & pertinentium alias ad liberam Episcopi collationem, collatio reservetur successoribus in Episcopatu?

Respondeo negativè, sed reservari ea omnia tunc vacantia, & ad episcoporum collationem vel etiam electionem, præsentationem, vel quamvis aliam dispositionem spectantia Pontifici, per constitut. Pii V. incipientem: *Sanctissimus in Christo Pater*. quæ constitutio etsi exspirale unà cum suo Conditore dicatur à Garc. p. 5. c. 1. n. 234. Idem tamen hodie disponitur per reg. 2. cancell. Barb. cit. n. 109. & ex illo Fermos. loc. cit. n. 16. & fusè Corrad. l. 3. c. 6. à n. 50. ubi etiam n. 51. recitat de super declarationem Sac. Congregat. & n. 55. ad beneficia parochialia, & n. 55. ad benefi-

cia, quorum collatio spectat ad Episcopum cum consensu Capituli: & ad ea, quæ jure devolutio spectant ad Episcopum, extendit. Verùm, ut dictum ad reg. 2. cancell. hæc responsio locum non habet in Germania, ubi Sede episcopali vacante vacantia in mensibus ordinariis non sunt reservata Pontifici, sed ab Episcopo successore conferuntur.

Quæstio 710. Num ex eo, quòd facultas instituendi & confirmandi, quia sunt jurisdictionis necessaria transeunt ad Capitulum, similiter etiam transeant ad Capitulum provisiones omnes necessariae; ac imprimis collatio beneficiorum, quæ fieri debet certi generis personis, v. g. graduatis, nominatis, primogenitis?

Respondeo ad primum negativè. Castrop. loc. cit. n. 13. loquens in genere de beneficiis patrimonialibus, debitis conferri certo generi personarum, & citans pro hoc Gonz. gl. 8. §. 1. nu. 9. & gl. 45. n. 20. Lott. cit. q. 2. num. 30. loquens in specie de beneficiis conferri debitis Graduatis, vel nominatis. Fermos. l. c. n. 14. loquens in specie de beneficiis debitis ex fundatione conferri consanguineis fundatoris, seu filijs familias, vel etiam uni ex personis de certo Collegio (etsi de cetero permittat transire ad Capitulum eas collationes, quæ necessariò ex fundatione faciendæ certæ & determinatæ personæ, puta primogenito, seniori familiæ: vel quando ratione optationis debetur beneficium antiquiori optanti) citans pro hoc Dian. p. 8. tr. 4. resol. 26. & Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. contra Rebuff. in pr. cit. de devol. nu. 85. & tr. de nominat. q. 8. n. 49. ubi: quòd ne diuturna vacatio contingat, posse Capitulum constituere administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria; & contra Garc. p. 5. c. 7. num. 90. rationem responsionis hanc dat Castrop. n. 13. & 14. quòd beneficia esse debita certo generi personarum, vel etiam certæ & determinatæ in individuo personæ, & ea debita non est fieri per episcopum; sed is possit permittere elabi totum semestre datum ad providendum, & ita devolvi collationem ad alium. Secus ac contingit in beneficiis, quæ præmissâ electione & præsentatione conferuntur, utpote in quibus compelli potest Ordinarius, tam à Patrono, & electore, quàm ab electo & præsentato, ut electum confirmet, & præsentatum instituat: Neque is se defendere potest ex semestri concessio ad conferendum; cum pro institutione & confirmatione non sit hoc semestre concessum; Neque ob illius omissionem institutio & confirmatio ad Superiorem devolvitur, dum in his non datur devolutio; sed potius cogatur institutor & confirmator à Superiore facere institutionem, & confirmationem, Atque ita hæc ratio procedit etiam contra Fermos. Rationem aliam meliorem dat Lott. cit. num. 30. quòd talis collatio non pertineat adhuc ad legem jurisdictionis, utpote ad quam ex dicta necessitate faciendæ collationis non concluditur, & in materia provisionis, quòd minus facultas aliqua transeat in Capitulum Sede vacante, sufficiat, hunc ipsum casum non esse expressum in jure, juxta Præpos. in